

Wilsonas pasiunte Mexikai ultimatumą

Rusai jau perejo Karpatus

Italai veja austrus atgal. Atsieme daug miestų

Sir Casement'o byla teisme

Ispanijos karalius aplaikė vokiečių taikos išlygas

SUV. VALSTIJŲ ULTIMATUMAS MEXIKAI.

WASHINGTON, D. C., birž. 26. — Washingtono valdininkų manoma, kad karė su Mexika prasidės dar šią savaitę.

Wilsonas pasiuntė aštrią notą Carranza, reikalaujamas, kad nelaisvėn suimtieji amerikiečiai būtų tuoj palisuiti. Taipgi kad Carranza paaiškintų ką jis mano toliau daryti ir koks tikslas yra dabartinio jo veikimo.

Wilsonas taipgi kreipis prie kongreso, jeigu Carranza nenusileis. Nes Wilsonas pats negali paskelbti karės, — tai gali padaryti tik kongresas. Todėl jis galbut ir prašys kongreso, kad tasis paskelbtų karę Mexikai.

RUSAI PEREJĘ KARPATUS.

LONDONAS, birž. 27. — Pranešimai iš Petrogrado skelbia, kad rusai persilaužė jau per Karpatų kalnus ir užplūdę Transilvanijos lygumas. Rusai grąšina visai Hungarijai; Budapeštas, Hungarijos sostinė, da, sakoma, nuo pat karės pradžios nebuves tokiam pavojui.

Rusų briovimas į Karpatus, nors pradėtas tik keletas dieny atgal, turis buk netikėtą pasisekimą.

Bet paskutiniai austrų pranešimai iš Vienos pripažindami rusų pergales Bukovinoje, tvrtina, jog pietinis generolo Pflanzio armijos sparnas pasitraukęs į Karpatų kalnus ir užėmęs juose visus perėjimus, ir ketinas jokiū būdu neleisti rusams pereiti Karpatus.

Taigi austrų pranešimai yra priešingi rusų pranešimams, tvrtinanties, jog jau rusų armija perėjus Karpatus.

Kieno teisybė? Reikia veikiausia tikėti austrams, nes ištikro abejotina, kad rusai taip jau greitai būtų perėję kalnus.

Oficialių žinių apie rusų šsi-veržimą Transilvanijon da nėra. Neoficialės gi skelbia, jog Karpatus jau pavykę perkirsti prie pat Rumunijos rubežiaus, kame jie su tokiu smarkumu užpuolę jau pirmiau demoralizuotus austrų pulkus, kad pastarųjų pasipriešinimas tapęs visai sulaužy-

tas ir rusai sriaumynu įsiveržę Transilvanijon.

Siaurėje gi, Kovelio apielinkėje, reikia manyti vokiečius sulaukusius rusų ėjimą pirmyn, bent šiuo metu. Vokiečiai skelbia, kad bėgiu paskutiniųjų dešimties dieny jie suėmę šioje fronto dalyje 11,000 rusų nelaisvėn ir užgriebę daug karės medegos.

ITALIJONAI SULAUŽĘ AUSTRŲ LINIJAS.

RYMAS, birž. 27. — Italų kariuomenė Trentino apskirtyj sulaužę austrų tranšejų linijas daugiau kaip 200 mylių ilgio fronte. Italai atsiemė tuo budu nemažai prarastos nesena savo žemės. Tai yra didžiausis paskutiniųjų laikų italų laimėjimas.

Italų karės štabas oficialiai praneša apie atgavimą atgal tuozino svarbių pozicijų, miestukų ir didesnių miestų. Svarbesnių jų laimėjimų tarpe italai skaito paėmimą Castel Gamberto, Mellette, kalno Longara, Asiago, Cesuna ir klonio Cenglo.

Šitie laimėjimai yra pasekmė kelių dieny italų artilerijos nepaliovusio veikimo. Italai vis dar nesustoja spaudė austrus.

SIR CASEMENT TEISIAMAS.

LONDONAS, birž. 27. — Vakar Anglijos augsčiausiam teisme prasidėjo Sir Roger Casemento byla. Jisai, kaip jau seniau buvo rašyta, buvo areštuotas bebendant įvežti Airijon, revoliucijos tikslais, ginklus. Tai-gi Sir Roger Casement kaltinamas yra valstybės išdavystėje ir jam grąšina mirties bausmė. Teisėjai, išviso dvylika, išrinkta į 45 minutes.

Kuomet perskaityta apkaltinimo aktas ir užklausta, ar jis prisipažįsta kaltu esąs, Casement atsistojo ir tvirtu aiškiu balsu tarė: "Nekaltas."

Casement apgynėjų tarpe yra ir amerikietis Michael F. Doyle, Philadelphiais advokatas, kurį apginimui nusamdė Casemento sesuo.

Apkaltinamasai elegantiškai pasirėdęs. Jisai išrodė ramus, tik buvo labai išbalęs. Londono

publika labai interesuojasi Casemento byla ir didelė minia susirinko prie teismo rumų, norėdama koku būdu patękti vidun. Bet tą "laime" apturėjo visai mažas žmonių būrelis.

Teismo vedėjais yra: baronas Reading, vyriausis Anglijos teisėjas, teisėjas Avery ir teisėjas Hooridge.

Teismui prasidėjus, Casemento apginėjas padarė keletą technišku užmetimų, del kurių prašė bylą panaikinti. Jo betgi prašymas neišklaustas ir byla tęsis toliau.

ISPANIJOS KARALIUS VOKIEČIŲ TAIKOS SĄLYGAS APLAIKĖ.

LONDONAS, birž. 27. — Prieš porų dieny buvo minėta, kad Ispanijos uostan atplaukus vokiečių submarina ir atvežus Ispanijos karaliui Alfonsui ypatingus kaizerio laiškus. Dabar Madrido (Ispanijos sostinės) laikraščiai skelbia, kad minėtuose laiškuose išdėstoma sąlygos, kuriomis Vokietija norėtų taikinties su tarkininkais, ir kad tos sąlygos esančios sekamos: Vokietija reikalaujanti, idant jai būtų atiduotos atgal josios kolonijos ir sutinkanti sugrąžinti Belgijai neprigulmybę. Ji, be to, reikalaujanti, kad Belgija, jei ji atgaus savo neprigulmybę, nestatytų tvirtovių arti Vokietijos rubežiu.

LONDONAS, birž. 27. — Anglų ir francuzų užpuolamasai judėjimas La Basse-Somme fronte pasiekė tokį laipsnį, kad ir vokiečiai pripažino jojo svarbą. Norėdami palengvinti anglų francuzų gulimą čia, vokiečiai rengiasi prie naujų atkakliausių atakų ant Verduno, idant francuzai apginimui tvirtovės ištrauktų dalį savo kariuomenės iš La Basse-Somme fronto ir tuo budu paliuosuotų šitą fronto dalį.

PARYZIUS, birž. 26. — Amerikon atvažiuoja daktaras Herbert Adams Gibbons, kuris išpasakos prez. Wilsonui ir užrubežinių reikalų sekretoriui Lang'ui, ar teisingos yra skelbiamos žinios apie armė nuskerdynes.

UŽDĖS CENZURĄ ANT KARĖS ŽINIŲ.

WASHINGTONAS, birž. 27. — Washingtono administracija rengiasi kreipties į kongresą su prašymu leisti jai uždėti cenzurą ant visų žinių, turinčių ryšius su Mexikos kariškųjų dalyku stoviu.

Manoma prašyti kongreso, idant jisai įgaliotų valdžią uždėti cenzurą ant žinių, paliečiančių užrubežinių reikalų, karės ir laivyno departamentus.

Karės sekretorius Baker paskelbė taipgi, kad organizuojama presos biuras, per kurį eis visos karės žinios, cenzuruojamos Suv. Valstijų armijos oficeriaus.

Pagal valdžios sumanytąjį cenzuravimo planą, prezidentui duodama plačios teisės elgties su karės žiniomis taip, kaip jo nuožūra bus geriau elgties — praleisti teisingas žinias, neteisingas arba ir visai nepraleisti. Cenzura kalbamu sumanytu palies kaip dienraščius, taip ir periodinę spaudą.

EKSPLOZIJOS UŽMUSTA 4; SUŽEISTA 4.

BOSTONAS, birž. 27. — Keturi vyrai užmušti ir keturi kiti sužeisti, kuomet suspaustas triu-boje oras išsprogdino ją. Nelaimė atsitiko po Summer gatvės tiltu, So. Bostone. Triubos yra Edison Electric Illuminating kompanijos.

PANAMA, birž. 27. — Keletas žmonių užmušta, dvidešimt sužeista čia rinkimų dienoje, 25 birželio. Nukentėjusių tarpe amerikonų nėra. Suv. Valstijų kareiviai daboja namus laikraščio Star Herald.

NORĖJĖS PASMAUGTI PAČIĄ.

CICERO, Ill. — Užpereitą naktį lenkas Feliks J., gyvenantis 1237 48 Court, parėjęs namo girtas, sako, išsilvilkęs savo moterį gatvėn ir norėjęs ją pasmaugti. Išgelbėję ją policistai, o girtuoklis nugabentas policijon.

LONDONAS, birž. 27. — Oficialiai paskelbta, kad Airijos revoliucijos metu, Dubline užmušta 116 kareivių, policistų ir ju-reivių ir 224 civiliai gyventojai.

YUAN-SHI-KAFO LAIDOTUVĖS.

PEKINAS (Chinija), birž. 27. — Vakar buvo laiuotuvių pamaldos už Yuan-Shi-Kai, nesena mirusį Chinijos republikos prezidentą. Dalyvavo prie pamaldų naujasai republikos prezidentas Li Yuan Hung; Dr. Paul S. Reimsch, Amerikos pasiuntinys Chinijoj, ir daug kitų augsštesnių diplomatų ir nediplomatų.

Rytoj kuną išveš į Changhteh palaidojimui.

BELGAI RUSIJOS FRONTE.

PETROGRADAS, birž. 27. — Jau nuo sausio mėnesio pradėjo atvykti Rusijos karės frontan belgai. Jie atvyksta čia draug su apginkluotais automobiliais, kuriais rusams suteikia ypačiai daug pagelbos.

Visi atvykstantieji belgai yra liuosanoriai. Daugelis jų turčiai, aristokratai. Tarpe kareivių ir oficerių, aptarnaujančių šituos milžniškus automobilius, yra išsidirbę ypatingi, šeimyniški santykiai. Pas juos nematyti "kareiviškojo formaliskumo. Vieni kitus vadina vardais arba net pravardžiovimais.

Prieš keletą dieny Galicijos fronte tapo vienas jų komandos užmuštas. Jo pavardė Bekker. Tai pirmas belgas žuves Rusijos karės fronte. Palaidotas Bekker Tarnopolyje. Po karės jo kunas bus prkeltas Belgijon.

FRANCUZAI ATSIEMĖ TRANSEJŲ.

PARYZIUS, birž. 27. — Francuzai garsinasi atsiemę iš vokiečių kaikurias pozicijas tarp Fumin ir Chemois miškų ir atmušę vokiečių užpuolimus prie Thiamont'o.

ATHENAI, birž. 26. — Naujas Graikijos kabinetas, kurio premiu yra Zaimis, vėl atnaujino tarybas su tarkininkais apie paskolą Graikijai.

ORAS

Chicagoje ir apielinkėse šiandie — giedra, nepastovus vėjai, temperatura vakar augsčiausia 75, žemiausia 67.

Darbininkų Judėjimas

VILNŲ KARŠEJŲ STREIKAS.

BRADFORD (Anglija), birž. 27. — Streikas vilnų karšėjų jau paliečia 15,000 audinycių ir juo toliau, tuo plačiau užkabina, taip kad del šukuotojų streiko vis daugiau ir kitų — nešukuotojų, bet su šukuotojais darbu surištu — darbininkų turi sustoti dirbė. Eina kalbos, kad Anglijos valdžia įsimašysianti į streiką. Streikininkai reikalauja mokes ties padidinimo penkiais šiltingais. Samdytojai pasiulijo keturis, bet darbininkai atmetė jų pasiulymus. Samdytojai da kvietė streikuojančius taikyties arbitracijos keliu, bet ir tas pakvietimas buvo atmetas.

KAS DEL KO STREIKUOJA.

LYNN, Mass., birž. 26. — Kadangi mergina Msis Edith Kiminess, darbininkė Allen, Foster and Willett Shoe Co., atsiskak išreikšti pagarbą Suv. Valstijų vėliavai, iškeltai prie dirbtuvės, tai 500 tos dirbtuvės darbininkų — 200 moterų ir 300 vyrų — sustreikavo, reikalaudami minėtos merginos prašalinimo iš jų tarpo.

Dirbtuvės savininkai uždarė budinkų duris. Kiek vilnų dirbtuvės užveizda turėjo pasikalbėjimą su atsvotvais United Shoe Workers o America unijos, kuri kontroliuoja šitą dirbtuvę. Ir unijos atstovai įsakė prašalinti merginą.

Superintendentas išpildė unijos viršininkų reikalavimą ir šiandie jau visi 500 darbininkų sugrįšė darban.

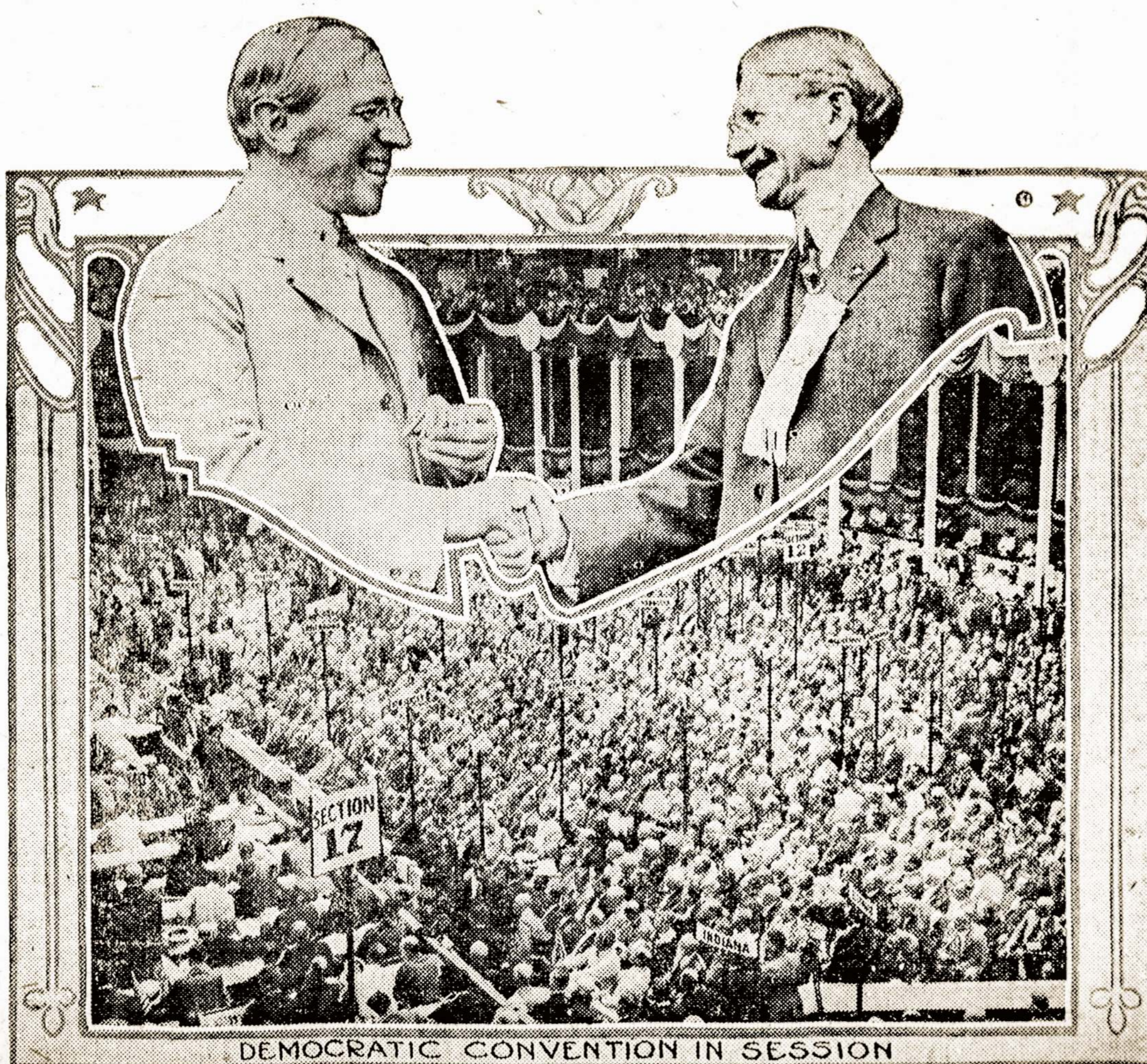
GELEŽINKELIŲ KOMPANIJOS RENGIA PRIE KOVOS SU DARBININKAIS.

Kadangi nesuitaikius su savo darbininkais, reikalavusiais 8 valandų darbo dienos, Suv. Valstijų geležinkelių kompanijos permato savo 300 tukstančių darbininkų strieką, tai jos jau iškaino rengiasi prie kovos. Kai kurie geležinkeliai jau išleido atsisaukumus, kuriuose ranešama, jog reikalingi bus neorganizuoti darbininkai užimti mašinistų, pečkurių, konduktorijų ir t.t. vietas, jei kiltų visuotinas geležinkelių streikas.

Dideliu pavojumi grėsia Amerikos gyventojams šitoks atsisaukimas. Nes jeigu pratusiems darbininkams tarnaujant pasitaiko tiek daug geležinkelių nelaimių, tai kiek jų pasitaikys, kuomet pratusiųjų vietas užimskebai, neturintys tuose darbuose jokio patyrimo.

WASHINGTONAS, birž. 27. — Prasidėjo čia Amerikos Darbo Federacijos pildomojo komiteto narių ir Mexikos darbininkišku organizacijų delegatų konferencija, kurios tikslu yra neduoti kilti karė tarp Suv. Valstijų ir Mexikos. Konferencijos tėsias gal visa savaitę.

Carlos Martinez, Carranzos armijos oficerius, ir specialis Mexikos Darbo Sindikato pasiuntinys, atvykęs iš Mexikos prieš pat konvencijos pradžią, užreikė, jogei Carranza nori išvengt karės, Negeidžia karės su Amerika ir Mexikos gyventojai. Jie nedraugiškai žiuri į amerikiečius tik todėl, kad bijo Suv. Valstijų įsimašymo į Mexikos reikalus.

DEMOCRATIC CONVENTION IN SESSION

Demokratų partijos posėdis konvencijoj nominavimui kandidatų ir prezidentus ir vice-prezidentus, įvykusioje St. Louis'e.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published daily by Lithuanian News Publishing Company. Address: 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone CA 3-1506.

NAUJIENOS
Firmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje.
Mina 11 Chicago kasdien.
Leidžia Naujienų Bendrovė.

Redaktorius matyti galima tikrai
nuo 5 iki 5:30 val. vakare.

Redakcijos Straipsniai

PREKĖS IR JŲ KAINOS.

Didžioji Europos karė padarė tai, kad visokie gyvenamieji reikmenys neapsakomai pabrango. Ir tai ne vien tik kariaujančiose šalyse, bet visur, visame pasaulyje. Tiesa, reikalingųjų žmogui gyventi daiktų kainos vis augstyn ir augstyn kilo dar ir toli prieš karės prasidėjimo laiką. Dar karėi nepradėjus buvo pastebėta, kad nuo šio metašimio pradžios gyvenamieji reikmenys pabrangę ant keturių dešimčių, ar dargi ir daugiau, nuosimčių. Karėi gi prasidėjus kainos pradėjo kilti šuolėmis, ir šiandien už tuos pačius daiktus tenka mokėti visu trečdaliu, o kartais ir perpus brangiau, nekad buvo mokama dveji metai atgal.

Kas nuo to daugiausia nukenčia, tai neturtingieji sluogsniai, darbininkai. Mokesčiai darbininkams už darbą, tiesa, buvo kilstelėjus dar ir prieš karę, betgi toli gražu ne taip, kaip augstai buvo pakilusios kainos kasdienio vartojimo daiktams ir valgomiesiems produktams. Paskutiniaisiais laikais kairiosios pramonijos šakose, vyriausiai karės pabukly išdirbystėje, darbininkai laimėjo žymesnį pakėlimą algų, bet ir tas laimėjimas toli dar neatitinka tam daiktų brangumui, kokį šiandien turime.

Zinome, kad darbininko dirbamoji jėga yra tokia jau prekė, kaip ir visos kitos prekiavietės perkamos ir vartojamos prekės. Tik ta darbininko siulomoji prekė, ta jo darbo jėga turi ypatingų juo mažiau kainoj kilti: visados stengiamos ją juo pigiau pirkti. Tos prekės savininkui, taigi darbininkui, tenka todėl stipriai derėtis ir pagaliaus kovoti, kad kiek brangiau gautų. O išidėrėti ir išsikvoti tai nelengvas darbas. Darbininkas, apskritai, negali pasakyti, kad jis savo prekės-jėgos neparduos, jeigu jam užtat nemokėsia tiek, kiek jis noris. Nes jis turi, jis priverstas ją parduoti. Jeigu neparduos, jis negalės gyventi. Betgi jei jis pigiai parduoda, taip pigiai, kad už gautą mokesčių nestengia nusipirkti sau pakankamai maisto ir kitų gyvenimui reikalingų daiktų, jis būtinai turi vargą kęsti.

Štai kodėl gyvenimo pabrangimas į darbininkus skaudžiausiai ir atsiliepia. Gali but, kad karėi pasibaigus ir gyvenamieji reikmenys kiek atpigs. Bet vis dėlto jie nebeatpigs taip, kaip karėi nepradėjus kad buvo; o juk ir tuomet skundėmės pabrangimu. Todėl ateitis darbininkų padėjimui nieko gera nežada, ir gal, kokį jie kentė ikišiol,

nesumažės, bet dar padidės, jeigu jie nepasistengs išsikvoti sau didesnių, nekaip dabar gauna, algų ne tikta atskirose išdirbystės šakose, bet visoje, kaip ji yra, pramonijoje. O kad tai padarius, darbininkai turi persimti solidarumu, vienybės dvasia, ir organizuoties. Žmonių pajiega, tai jų organizacija. Kapitalas yra tokia organizuota spēka, kuriam pasipriešinti tegali tik organizuotas darbas.

PAKILUS IR NAUDINGAS DARBAS.

Liet. Socialistų Sąjungos 4-toji kuopa (Chicagoj) nutarė pradėti sekamųjų prezidento rinkimų kampaniją. Tuo tikslu ji žada tarties su savo apieilinkės kitų tautų socialistų kuopomis — lenkų, anglų —, kad bendromis jėgomis veiks, taigi rengus bent sykį savaitėje viešas prakaibas po atviru dangum, sklėdus socialistų literatūrą įvairiomis kalbomis, kad tuo budu supažindinus žmones su socializmo mūnčia, socialistų siekais ir reikalavimais. Šitai agitacijai viena ketvirteji kuopa skiria išleisti iki penkiasdešimt dolerių.

Tai labai gražus ir naudingas darbas. Paprastai lietuvių socialistų judėjimas siaurutėj vagoj užsidaręs. Kuopy veikimas siekia netolau, kaip savo mitingelių laikymu, mėnesinių mokesčių užsirašymu ir pamėnos vakarėlių parengimu. Tas gerai, bet tai dar nėra tikrasai socialistiškas susipratimų darbinių jų dėjimas. Tai gyvavimas be gyvybės, veikimas be darbo vaisių. Tokiu tik gyvavimu ir veikimu gali va ir apipelyti. Ir beveik pelyjama.

Kas kita, kada iš ankštaus mitingų kambarėlio išėini ir savo energiją, savo jėgas apreiški viešai, pašventi jas plačiam visuomeniniam darbui! Tas darbas, tiesa, reikalauja daug pasisventimo, bet tai dėkingas, pakilus ir našus darbas. Ir dirbantysis nesijaučia dirbęs dykai, nes jis ištikrųjų čia ne veltui ir dirba. Jis nuveikia didį darbininkų minių sąmoninimo darbą ir užtatai turi pilną atlyginimą: didį moralį džiaugsmą nuveiktais savo darbais šviesiai socializmo dienai priartinti!

Tuo maloniau mums taiti pažymėti, kad ketvirtosios kuopos draugai nelaukia, kada kiti juos kvakvies talkon, bet jie pirmieji kviečia kitus svetlimomis kalbomis kalbančius draugus bendran darban. Bendrai gi veikiant, darbas bus daug išnašesnis. O dirbti reikia, dirbti visomis jėgomis, kad pajudintus tas minias besnaudžiančių, bemulkinamų ir beįsnaudojamųjų darbininkų!

Geriausios kloties, draugai, ir mes linkime tik, kad jusų žingsniais pasektų ir visos kitos lietuvių socialistų kuopos!

APŽVALGA

APIE "PRIVATINIUS" SOC. LAIKRAŠČIUS.

"Laisvėje" drg. L. P. kritikuoją tą kairiųjų socialistų nuomonę, kad socialistams, girdi, reikia remti tikta L. S. S. leidžiamus laikraščius. Jisai prirodiėja, kad ta nuomonė yra neteisinga, ir kad socialistų pareiga turinti buti remti visus socialistų laikraščius. Jisai rašo:

Kodėl aš stoju už rėmimą visos socialistiškos spaudos? Netiek dėl formalizmo, netiek delei to, kad visi socialistiški laikraščiai, išėmus "Dilgeles", susimetė idėjinėn "Sandoron", tuo tikslu, kad bendrai pasiinformavus, pasitarus ir šį tą nuveikus. Pagaliaus, ne-taip jau man svarbus ir tasai faktas, kad vienas iš Sąjungos suvažiavimų formaliai užgyrė

Soc. laikraščių Sandorą.

Man kas kita svarbu. Mano nuomone, mūsų socialistiška laikraštija, prie jos dabartinių išteklių, yra net ir visiškai nebloga. Lyginu ją su rusų, lenkų, vokiečių ir anglų spauda ir nesigailiu, prie kiekvienos progos, atiduoti jai deramą garbę. Ir mano nuomone, tikta todėl, kad mūsų spauda nebloga, ji ir įgijo tą intekmę visuomenėje, kurią turi. Ne del "orakulų" ir "maikių" lietuvių darbininkai pamėgo socialistiškus laikraščius. Tai yra, palyginamai, patsai mažmožis. Savo žinių parinkimu, darbininkų reikalų užtarimu, atsiliepimu į bėgančiuosius dienos klausimus, nenuoaušia kova su clerikalizmu ir tautininkų prietarais, gabiu orientavimosi taip vadinamos "lietuviškos" politikos klausimuose — mūsų spauda įgijo stambią intekmę. Tie savotiškumai, kurie joje užėinami, yra neįsėngiamai savotiškumai, kurių nestinga net ir anglų spaudai (sporto skyriai, taip vadinamos trumpos "stories"). Tie lengvesni skaitymėliai, kurių randame net ir "Kovoj", yra butinas priedas prie rimtų politiškių straipsnių, atsiminiams, kad didelė dauguma mūsų publikos neįgijo net elementarinio mokslo.

Mūsų spauda, šiaip ar taip kalbant, tai didelis laivas, kurį pabudavojo organizuotas socialistų judėjimas, privatinės iniciatyvos padedamas. Kas tame laive taisytna, kokie nauji laikraštines technikos ir turinio išimilai reikia daturti, kokie pasėng gabalai reikia archyvan padėti — visa tai turi buti bendromis spēkomis apvaliama išankstis sutarus, kad laivo, kaipo čielybės, nėra mažiausios naudos skandinti.

Toliau drg. L. P. keletu pavyzdžių priuro, kad, jeigu socialistai nesistengs platinti savo pakraipos laikraščių, tai išsiplatins priešingų srovijų arba beideje, bespalvė spauda.

"SAJUNGOS ORGANAI PIRMIAUSIA."

"Kova", polemizuodama su "Laisvės" rašytoju, sako:

Ar ištikrųjų sąjungiečiai neprivalo skirti privatinų laikraščių nuo savo organų? Mūsų supratimu, privalo. Privalo pirmiausia-jau del to, kad "Kova" ir "Nauj. Gad.", tai yra jų organai, jų visų rupesčių įkurti ir visų taip sunkiomis sąlygomis paturimi. Tuo tarpu privatiniai laikraščiai gimė be jų, plačiųjų sąjungiečių minių, pritarimo: jie gimdami visai nesiklausė Sąjungos, ką ji į jų gimimą pasakys, — ar pri-tars tam, ar ne, o paskui lygavos rėmimo reikalauja! Jie savo rizika arba saujales draugų rizika buvo pagimdyti — ir noroms-nenoroms turėjo pulti ant tų draugų pečių didžiausia našta sunkių pirmųjų jų gyvenimo metų. Privatinų laikraščių rėmimo turinio ir pakraipos taip-pat negali nustatyti plačioji sąjungiečių visuomenė: tik bendrovės nariai ir redaktoriai apie tai gali spręsti. Delto tie laikraščiai daug lengviau gali iškrypti iš socialistų kelio, kaip tai atsitiko su "Vien. Liet.", "Lietuva" (? "N." Red.) Ar gali tuomet sąjungiečiai lygiai statyti vienus ir kitus laikraščius ir ar gali Sąjungos organai šaukti visus lygiai remti?

Ant galo, nejaugi drg. L. P. pripažįsta, kad visa socialistų spauda lygios vertės ir lygių vaisių darbininkų klesai praieityje atnešė ir ateityje atneš? Mes su tuo negalime sutikt. Mes nepriklausome tiems, kurie į nieką neatsižvelgdami, smerkia privatinus laikraščius. Mes ir smerkiame jų gimimą, visiškai nesiklausus Są-

jungos nuomonės, iš kurios paramos paskui reikalaujama. Vienok šiandie mes turime faktą — tie laikraščiai gyvuoja; o savo laiku tas klausimas nebuvo pakankamai nušveistas, ir tai dalinai pateisina privatinų laikraščių atsiradimą tuo keliu, kaip jie atsirado. Toliau, mes negalime nepripažinti, kad jie atliko nemažą darbą darbininkų minių budinime iš ilgo miego, norint toli ne viską mes matome tokioje rausvoje spalvoje, kaip drg. L. P. Ir ne visi tie laikraščiai (ir jų leidžiamos knygos) vienodai atliko ir atlieka tą darbą. Ne visi lygiai rupinosi ir rupinasi visur ir visuomet vaduoti darbininkų klesos reikalais, eiti tiesias jos kelias. Gal ir drg. L. P. sutiks su mumis, kad įvairiems panašioms privatinėms leidiniams (ne tik lietuvių kalba, o ir kitoms) darbininkų klesos reikalai, partijos reikalai, dargi socializmas neretai buna tik priemonė savo tikslams pasiekti, o ne pats tikslas? Jei taip yra, tai kiekviename atsitikime mes turime pirmiausia žiurėti, koks tas laikraštis (kad ir privatinis) ar jo knygos yra, kokio peno jis suteikia darbininkams, kokiais keliais stengiasi juos vesti. Tik atsižiurėdami į visa tai, mes galime nustatyti savo santykius su vienu ar kitu privatinu laikraščiu. Pirmiausia mums turi rūpėti Sąjungos organai, nes jie praieityje atliko didžiausią darbą, jie ir privatinėms laikraščiams prirenge dirvos; ateityje, tikime, taip pat atliks svarbiausią darbą, delto mes juos pirmiausia turime remti. O privatinus privalome remti tiek, kiek jie padeda į pryšakį stumti mūsų darbą, kiek jie tikrais darbininkų klesos keliais eina, stovi tarptautinės revoliucinės socialdemokratijos pamatais, kiek jie tvirtina mūsų organizaciją, o ne ardo ją.

SKAITYTOJŲ BALSAI

(Redakcija neatsako už nuomonės, išreikštas šiame skyriuje.)

SOSTAS IR ALTORIUS

Istorija mums parodo, kad žiloje senovėje ginėties su karalium buvo skaitoma šalies išdavyste, o ginėties su kunigu — bedievyste. Už išdavystę buvo baudžiama mirtim, už bedievyste — taipgi mirtim. Kardas — spēka sosto, kryžius — spēka altoriaus. Ingersoll sako apie tai: "Per daugelį metų kardas ir kryžius buvo du draugai. Jie naikino žmogaus teises, jiedu gynė viens kitą." Gi Voltaire sako: "Sostas ir altorius buvo dvyniai — du vanagai išperėti iš vieno kiaušinio." Nėra vyskupo, tai nėra ir karaliaus — pridėda Jokubas I.

Sostas buvo spēka žemiškos valdžios, o altorius — dangiškos. Sostas valdė žmonių kunus, o altorius — žmonių protą. Ant sosto sėdi karaliai ar carai, o prie altoriaus stovi kunigai.

Istorikas Llorente rašo, kad Torquemada bėgyje tikta aštuoniolikos metų sudegino ant laužo 10,220 žmonių. Tas pats istorikas sako, kad žydai nukryžiuvojo Jezų Kristų, o katalikų kunigai nukryžiuvojo 6,860 žmonių, ir dar kitaip nukankino 97,321 žmogų! Čia matome ką altorius darė su žmonėmis. O ką darė sostas su jam pasipriešinusiais žmonėmis? Užteks priminti 1906 m. Rusijoj, kuriuos visi lietuvių pajena.

Dabar pažiūrėkime kaip sugyvena su carais, karaliais ir ponais lietuvių Rymo-katalikų kunigija Lietuvoje, Rusijoje ir Amerikoje.

Seniausia ir turtingiausia vyskupyste Lietuvoje yra Vilniaus vyskupyste. Ta vyskupyste 1388 m. paėmė į savo rankas visą Lietuvą. Vytautas su Jagela 1387 m. raštu davė tai vyskupystei 13,215 valakų žemės. 1390 m. ir 1429 m. dar duota daugiau žemės. Tas parodo, kad kunigija buvo gera Lietuvos kunigaikščiams.

Pažiūrėkime ir į 1906 met., kaip lietuvių kunigai viską darė kad pagelbėjus caro tarnams Juk kunigai padėjo užspolinti Rusijos revoliuciją, kuri gal but būtų išgelbėjus Europą nuo dabartinės milžiniškos skerdynės, kuri sunaikino ir Lietuvą. Juk ir dabar lietuvių kunigai nuvykę į gilumą Rusijos mokina lietuvius, kad jie būtų nuolankūs carui ir jo valdžiai. Tas parodo, kad caras jiems

yra artimū žmogum. Arba Amerikoje. Kaip kunigai tarnauja kapitalistams. Nenusidėsiu pavadinamas kunigų spauda kapitalistiška, o bažnyčias kapitalistų irankiu ilgiau palaikyti žmones vergijos paėnuose.

Sostas, kapitalas ir altorius yra tris neperskiriami draugai. Silks.

6. 7 IR 8-as "SOCIAL-DEMOKRATO" NUM.

Gavome paskutinį, trigubą "Socialdemokrato" numerį pavessta 20-metinėms L. S. D. P. sukaktuvėms. Tarpe straipsnių žymesni yra sekami: "Nuo nacionalizmo ligi tarptautinės revoliucinės s.-d.", "Iš socializmo istorijos "Lietuvoj", "Atviras laikšas draugams. Partijos ar partija?", "Da apie piliečių karą" ir "Dvi srovi L. S. D. P. eilėse".

Plačiau paminėsimė tō numero turinį kitą kartą.

AMSTERDAM, N. Y.

Mūsų kunigėlis užsimanė perkrikštų savo parapijonus iš Jonų, Petry ir Jokubų i... Judošius! Du vietos parapijonai jau aplaikė tuos naujus vardus. Dalykai susidėjo šiaip. Birželio 18 d., kada mūsų kunigėlis atsižinojo, jog čia rengiama kun. Moekei dar antros prakalbos (rengė L. S. D. Kliubas) jis sumanė koku nors budu atgrasinti savo parapijonus nuo minimų prakalbų. Tam jis panaudojo visą tos dienos pamokslą. Savo "moksliškais" priparodimais jis stengėsi apginti kunigiją. Girdi, kunigai patiekė žmonėms visokių išradimų ir mokslų. Gi tie žmonės kurie niekna kunigus, yra arba bepročiai arba girti...

Matote, kaip mūsų kunigėlis sumušo bedievius. Tik kažin kodėl jo nėra viešose diskusijose? Pats sau pastatyt klausimą ir paskui į jį atsakyt byle vienas gali. Čia pas jį randasi ir istorijos žinojimas ir kiti "moksliški" darodimai. Kunigėli, kurgi jie (tie "moksliški darodimai") buvo, kada tamstą kvietė į diskusijas kun. Moeke? — Ak, tuomet tamsta sakeisi, laikysias pamaldas! Bet kasgi nežino, kad tu pamaldų visai ir bute nebuvo!... Tatai liudija, kad mūsų kunigėlis neturi ką atsakyt savo priešininkui. Mat jis tik tuomet jaučiasi pilnai drąsus, kada pas jį užklysta kokia davatkėlė... Arba vėl, jis mėgia girtis savo didele išmūnčia, bet tik iš saikyklos, kur žino nesulaukusias jokio pasipriešinimo-kritikos.

Noriu pažymėti čia dar vieną labai karingą mūsų dušų ganytojo pasielgimą, butent—prisai-ką! Kada jisai pripasakojo savo klausytojams visokių "dukau-nų" niekų, tuomet, del didesnio efekto, jis užsimanė prisaiškinti juos! Girdi, ar prižadate neiti ant tų bedievių rengiamų prakalbų? Kurie prižadate—pakelkite rankas! Paskui iškėlė švenčiausįjį ir atsistojęs šale altoriaus sako: ar matote šį, nukryžiuotąjį, jisai juk kentėjo už mus visus ir mirė. Čia taigi prieš jį jį turite prisieikti, kad pildysite savo prižadus. Gi tie, kurie tam netikite, — išieikite iš čia. Tuo tarpu kaip tik ir pasi-taiko, kad du žmonės apleidžia bažnyčią. Tuoj pasigirsta iš jo "šventos burnos" žodis: jau du judošiai išėjo... Labai galėjo buti, kad tie žmonės buvo karščiausiai katalikai. Taigi išgirdę tokį dvasiškojo "tėvelio" jiems teikiama pasveikinimą — vargu jie beis jon kitą sykį, nors to ir dar kaip norėtų patsai vadas. Visai gali buti. O kad taip gali buti, tai liudija kad ir sekamas faktas. Po tos striošnios prisai-kos Moekaus prakalbosna atsi-lankė apie du šimtai su virš žmonių.

Tai matote, jau nebegelbsti ne prisaika. Judošius.

Table with subscription rates for various locations: Nedėliomis, Pamedėliais, Utarinkais, Serėdėmėis, Ketvergais, Pėnyčiomis, Subatomis.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Mūsų korespondentų Pranešimai.

AMSTERDAM, N. Y.

Mūsų kunigėlis užsimanė perkrikštų savo parapijonus iš Jonų, Petry ir Jokubų i... Judošius! Du vietos parapijonai jau aplaikė tuos naujus vardus. Dalykai susidėjo šiaip. Birželio 18 d., kada mūsų kunigėlis atsižinojo, jog čia rengiama kun. Moekei dar antros prakalbos (rengė L. S. D. Kliubas) jis sumanė koku nors budu atgrasinti savo parapijonus nuo minimų prakalbų. Tam jis panaudojo visą tos dienos pamokslą. Savo "moksliškais" priparodimais jis stengėsi apginti kunigiją. Girdi, kunigai patiekė žmonėms visokių išradimų ir mokslų. Gi tie žmonės kurie niekna kunigus, yra arba bepročiai arba girti...

Matote, kaip mūsų kunigėlis sumušo bedievius. Tik kažin kodėl jo nėra viešose diskusijose? Pats sau pastatyt klausimą ir paskui į jį atsakyt byle vienas gali. Čia pas jį randasi ir istorijos žinojimas ir kiti "moksliški" darodimai. Kunigėli, kurgi jie (tie "moksliški darodimai") buvo, kada tamstą kvietė į diskusijas kun. Moeke? — Ak, tuomet tamsta sakeisi, laikysias pamaldas! Bet kasgi nežino, kad tu pamaldų visai ir bute nebuvo!... Tatai liudija, kad mūsų kunigėlis neturi ką atsakyt savo priešininkui. Mat jis tik tuomet jaučiasi pilnai drąsus, kada pas jį užklysta kokia davatkėlė... Arba vėl, jis mėgia girtis savo didele išmūnčia, bet tik iš saikyklos, kur žino nesulaukusias jokio pasipriešinimo-kritikos.

Noriu pažymėti čia dar vieną labai karingą mūsų dušų ganytojo pasielgimą, butent—prisai-ką! Kada jisai pripasakojo savo klausytojams visokių "dukau-nų" niekų, tuomet, del didesnio efekto, jis užsimanė prisaiškinti juos! Girdi, ar prižadate neiti ant tų bedievių rengiamų prakalbų? Kurie prižadate—pakelkite rankas! Paskui iškėlė švenčiausįjį ir atsistojęs šale altoriaus sako: ar matote šį, nukryžiuotąjį, jisai juk kentėjo už mus visus ir mirė. Čia taigi prieš jį jį turite prisieikti, kad pildysite savo prižadus. Gi tie, kurie tam netikite, — išieikite iš čia. Tuo tarpu kaip tik ir pasi-taiko, kad du žmonės apleidžia bažnyčią. Tuoj pasigirsta iš jo "šventos burnos" žodis: jau du judošiai išėjo... Labai galėjo buti, kad tie žmonės buvo karščiausiai katalikai. Taigi išgirdę tokį dvasiškojo "tėvelio" jiems teikiama pasveikinimą — vargu jie beis jon kitą sykį, nors to ir dar kaip norėtų patsai vadas. Visai gali buti. O kad taip gali buti, tai liudija kad ir sekamas faktas. Po tos striošnios prisai-kos Moekaus prakalbosna atsi-lankė apie du šimtai su virš žmonių.

Tai matote, jau nebegelbsti ne prisaika. Judošius.

Table with subscription rates for various locations: Nedėliomis, Pamedėliais, Utarinkais, Serėdėmėis, Ketvergais, Pėnyčiomis, Subatomis.

